

УДК 551.781(477-13)

Т.С. Рябоконт**СТАН ВИВЧЕНОСТІ СТРАТОТИПОВИХ РОЗРІЗІВ МІСЦЕВИХ СТРАТИГРАФІЧНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ПАЛЕОГЕНУ ПІВДЕННОЇ УКРАЇНИ**

У статті наведено огляд стратотипових розрізів для 41 світи, 19 товщ, п'яти верств з географічною назвою, шести верств з фауною стратиграфічної схеми палеогенових відкладів Північного Причорномор'я і прилеглої частини Українського щита, Приазов'я, Кримського і Керченського півостровів. Констатовано незадовільний стан вивченості стратотипових і опорних розрізів місцевих стратиграфічних підрозділів палеогену південної України. Із 71 стратиграфічного підрозділу лише для 37 описані типові розрізи.

Ключові слова: стратотип, місцевий стратиграфічний підрозділ, палеоген, південна Україна.

Вступ. Стратотиповий розріз призначений для однозначного визначення стратону [Либрович, Овечкин, 1963], тобто є його еталоном незалежно від його категорії та рангу. Стратотип закріплює назву за стратонем певної категорії незалежно від його рангу, геологічного віку, географічного поширення. Наявність стратотипового розрізу і його публікація є обов'язковою умовою для дефініції чинності (валідності) стратиграфічного підрозділу (СП) [Стратиграфический..., 1977, 1992, 2006; Стратиграфічний..., 1997, 2012].

Отже, в ідеалі стратотипом стратону обирають розріз, який дає змогу однозначно встановлювати обсяг, загальну характеристику СП та положення його стратиграфічних границь [там само]. Стратиграфічний кодекс чітко визначає, що СП може мати лише один стратотип, серед яких розрізняють голостратотип (первісний стратотип), лектостратотип (обраний стратотип) і неостратотип (новий стратотип). Кодексом також передбачено за потреби визначення додаткових розрізів для характеристики СП: гіпостратотипів і парастратотипів, які, однак, не є типовими розрізами СП і не можуть замінювати його голо-, лекто- або неостратотип.

За час, що пройшов після публікації на початку 60-х років ХХ століття першого посібника з вивчення та опису стратотипів та опорних стратиграфічних розрізів [Либрович, Овечкин, 1963] в палеогені південних районів України, було виділено понад сто світ, товщ, пачок і верств. Майже всі вони наявні в стратиграфічних схемах різних років, як офіційних, так і авторських. За цей самий період розріз Бахчисарайського району Криму був визнаний як стратотиповий для палеоцен-еоценових відкладів півдня колишнього Радянського союзу і півдня України зокрема. Так само розріз свердловини, пробуреної поблизу радгоспу Степовий біля смт Нижні Сірогози Херсонської області, прийнято за стратотиповий розріз олігоцену Північного Причорномор'я. Підсумком багаторічних стратиграфічних робіт стало розроблення й публікація регіональної стратиграфічної схеми палеогенових відкладів північно-західного узбережжя і шельфу Чорного моря [Геологія..., 1984] та уніфікованої стратиграфічної схеми палеогенових відкладів платформної України [Стратиграфическая..., 1987], в яких уперше наведено загальну інформацію щодо стратотипових розрізів усіх відомих на той час місцевих СП. Більшість із наведених у вказаних працях нових світ, товщ була виділена на закритих територіях за розрізами свердловин. У подальші роки були запропоновані нові світи, товщі та верстви з описаними або лише зазначеними типовими розрізами [Березовский, 2000, 2009, 2009а, 2017; Зернецький та ін., 2014, 2015; Зосимович та ін., 2006; Коненкова, 1987, 1998; Рябоконт, 2016а; Чубарь, Князькова, 2007]. Водночас опубліковано результати дослідження раніше відомих типових і опорних розрізів [Бугрова і др., 2002 та ін.].

Накопичений величезний матеріал щодо типових розрізів відомих на цей час

© Т.С. Рябоконт, 2017

місцевих СП палеогену південних регіонів України потребує доопрацювання, систематизації, а також оцінювання стосовно його відповідності вимогам стратиграфічного кодексу України [Стратиграфічний..., 2012] до чинності місцевих СП різного рангу.

Матеріал і методи. Представлені в статті результати досліджень є складником наукового проекту ІГН НАН України з модернізації стратиграфічних схем території України. Під час роботи над актуалізацією стратиграфічної схеми палеогенових відкладів України автор узагальнив опубліковані в різні роки дані з типових і опорних розрізів місцевих СП Північного Причорномор'я та прилеглої частини Українського щита, Приазов'я, Кримського і Керченського півостровів з одночасним залученням матеріалів ГДП-200. Наявна інформація з типових розрізів світ, товщ і верств окреслених районів проаналізована з позиції вимог чинного стратиграфічного кодексу України [Стратиграфічний..., 2012] до валідності місцевих СП. Складено перелік місцевих СП модернізованої стратиграфічної схеми палеогенових відкладів півдня України із зазначеними різновидами стратотипових розрізів. Для кожного місцевого СП зі списку в дужках подано його співвідношення з регіоярусами сучасної регіональної стратиграфічної шкали палеогену південної України [Зернецький, Рябоконт, 2013]. Значок Pg позначає палеогенову систему, Pg₁ – палеоценовий відділ, Pg₂ – еоценовий відділ і Pg₃ – олігоценний. Регіояруси індексовані таким чином: білокам'янський – bk, качинський – kč, бахчисарайський – bh, сімферопольський – sm, новопавлівський – nv, кумський – km, альмінський – al, планорбеловий – pl, молочанський – ml, керлеутський – kg. Також у дужках зазначено тип СП за чинним стратиграфічним кодексом [Стратиграфічний..., 2012]. Оскільки довідка з історії виділення, становлення та визначення наведених світ, товщ і верств є в працях [Зернецький та ін., 2014, 2015; Рябоконт 2016, 2016а, 2017], то в переліку подано покликання лише для тих місцевих СП, які були запропоновані після затвердження уніфікованої стратиграфічної схеми палеогенових відкладів платформної України [Стратиграфическая..., 1987]. Подано покликання на публікації, в яких для відповідних СП є опис типових або опорних розрізів і наведено їхню палеонтологічну характеристику. Але ступінь повноти характеристики стратотипових розрізів у статті не зазначений. Докладніша інформація стосовно місцевих СП представлена в публікаціях останніх років [Березовський, 2009, 2009а., 2017; Зернецький та ін., 2014, 2015; Рябоконт 2016, 2016а, 2017 та ін.]. Указано район поширення (РП) місцевого стратону згідно зі структурно-фаціальним районуванням у схемі [Стратиграфическая..., 1987] з уточненням у праці [Зернецький та ін., 2014, 2015; Рябоконт, 2016].

Зведена інформація за стратотиповими й опорними розрізами місцевих СП палеогену району досліджень.

Азаматська світа (Pg₃ ml) (основний СП). РП: Рівнинний Крим, центральний район Керченського півострова. Стратотип (голостратотип) – відслонення Азаматського яру на р. Кучук-Карасу біля с. Малинівка Білогорського району Криму [Маймин, 1951; Стратиграфія..., 1963]. Парастратотип – відслонення берега Чорного моря на мисі Карангат на Керченському півострові [там само].

Акубулатська світа (Pg₁ kč) (основний СП) [Зернецький та ін., 2014]. РП: насипкойський район передгір'я Криму, центральний район Керченського півострова. Стратотип (голостратотип) – відслонення правого схилу Насипкойської балки біля с. Насипне в околиці м. Феодосії, Крим [Бугрова и др., 2002; Шуцкая, 1970]. Парастратотип – розріз св. Феодосійська-1 (інт. 2381-2425 м) Керченський півострів. Опорні розрізи св. Фонтанівська-1 (інт. 2614-2934 м) Ленінського району і св. Владиславівська-1 (інт. 3347-3556 м) Кіровського району Керченського півострова.

Альмінська світа (Pg₂ al) (типова світа однойменного регіоярусу; основний СП). РП: північно-західний шельф Чорного моря; Рівнинний Крим, передгір'я Криму, центральний район Керченського півострова, східний район Північного Причорномор'я. Лектостратотип – розріз св. 2 (інт. 194.3-340 м), с. Кочергіно Бахчисарайського району, Крим. Гіпостратотип – відслонення південного схилу гори Кизил-Джар біля станції Почтова Бахчисарайського району, Крим [Путеводитель..., 1971; Вялов, 1977].

Асканійська світа (Pg₃kr) (основний СП). РП: Північне Причорномор'я, південний район Українського щита, сиваський район Рівнинного Криму. Лектостратотип – розріз св. 1 (164,7-232,7 м), радгосп Степовий Нижньосірогозького району Херсонської області. Парастратотип – розріз св. 6-к (інт. 157,7-249,6 м), с. Нижні Сірогози Херсонської області [Веселов и др., 1968]. Гіпостратотип – розріз св. 1 (інт. 411-539 м), с. Свободний Порт Херсонської області [Краєва та ін., 1966].

Бармашовська світа (Pg₂al) (основний СП). РП: західний і східний райони Північного Причорномор'я. Лектостратотип – розріз св. 11 (інт. 308-560 м), с. Парутіно Очаківського району Миколаївської області.

Бахчисарайська світа (Pg₂bh) (типова світа однойменного регіоарусу; основний СП). РП: південно-західний район Рівнинного Криму, сімферопольський район передгірського Криму. Стратотип – відслонення на р. Бельбек біля с. Танкове Бахчисарайського району, Крим [Вялов, 1976; Шуцкая, 1970; Стратиграфія..., 1975]. Гіпостратотип – відслонення г. Сувлу-Кая, правий схил р. Чурук-Су, м. Бахчисарай, Крим [Вялов, 1976; Путеводитель..., 1971; Стратиграфія..., 1963; Стратиграфія..., 1975].

Білокам'янська світа (Pg₁bk) (типова світа однойменного регіоарусу; основний СП). РП: південно-західний район Рівнинного Криму та прилегла частина передгір'я Криму. Голостратотип – відслонення в долині р. Бельбек на ділянці між селами Мале Садове і Танкове Бахчисарайського району Криму [Горбач, 1972]. Парастратотип – відслонення в правому схилі р. Чурук-Су біля с. Старосілля на околиці м. Бахчисарай [Вялов, 1976; Путеводитель..., 1971; Стратиграфія..., 1975; Стратиграфія..., 1963].

Богачівська світа (Pg₁bk) (основний СП). РП: сиваський район Рівнинного Криму. Стратотип – розріз св. 6 (інт. 1593 (1587) – 1700 м), Балашовська площа, Крим.

Бондаренківська світа (Pg₁bk) (основний СП) [Зернецький та ін., 2014]. РП: східний район Керченського півострова. Стратотип – розріз св. Булганацька-1 (інт. 4260 (4266)-4865 м) на північному сході Керченського півострова.

Борисфенська світа (Pg₃pl) (основний СП). РП: Північне Причорномор'я, південний район Українського щита, Приазовський район. Летостратотип – розріз св. 1 (інт. 331.3 - 439 м), радгосп Степовий Нижньосірогозького району Херсонської області [Стратиграфія..., 1975]. Парастратотип – розріз св. 6-к (інт. 271.5-380 м), с. Нижні Сірогози Херсонської області [Веселов и др., 1968].

Вапняки глинисті з дрібними нумулітами і Assilina tenuimarginata (Pg₂sm) (спеціальний (біостратиграфічний), допоміжний СП) [Зернецький та ін., 2015]. РП: обмежено в південно-західному районі Рівнинного Криму. Стратотип – відслонення на правому березі р. Альма на східній околиці с. Приємне побачення Бахчисарайського району, Крим [Вялов, 1977; Путеводитель..., 1971].

Великоолександрівські верстви (Pg₂al) (допоміжний СП) [Березовський, 2010]. РП: південний район Українського щита. Опорний розріз – св. 14907 (інт. 123-144 м) біля с. Лепетиха Березнеговатого району Миколаївської області.

Верстви з Morozovella subbotinae (Pg₂bh) (спеціальний (біостратиграфічний), допоміжний СП). РП: східний район Північного Причорномор'я. Опорний розріз – св. 52 (інт. 1255-1260 м) с. Ново-Київка Каланчацького району Херсонської області [Коненкова, 1973].

Войківські верстви (Pg₂sm) (допоміжний СП) [Березовский, 2000, 2010]. РП: південний район Українського щита. Опорні розрізи – св. 8620 (інт. 116.6-125.6 м), 8603 (інт. 97.7-101.2 м) профілю на широті м. Інгульця і с. Зеленого, на південь від м. Кривого Рогу, Дніпропетровської області.

Вуглисто-терігенна товща (Pg₂sm-nv) (допоміжний СП) [Зернецький, Рябоконт, в друці]. РП: південна частина Українського щита. Опорний розріз не визначений.

Гагаузька світа (Pg₂sm) (основний СП) [там само]. РП: південно-західний район Північного Причорномор'я. Стратотип – розріз св. (інт. 796-806.7 м) с. Вишневе Татарбунарського району Одеської області. Парастратотип – розріз св. 400 (інт. 682-669 м), с. Яргара, Молдова [Региональная..., 1968].

Гірсовська світа (Pg₁ bk) (основний СП). РП: західний район Приазов'я. Стратотип – розріз св. 2-к (інт. 568-592 м), с. Олександрівка Приморського району Запорізької області.

Горностаївська світа (Pg₃ kr) (основний СП). РП: східний район Північного Причорномор'я, сиваська СФЗ Рівнинного Криму. Неостратотип не визначений [Рябоконе, 2016].

Громівська світа (Pg₁ bk) (основний СП). РП: північно-західний шельф Чорного моря, тарханкутський район Рівнинного Криму. Стратотип – розріз св. Західнооктябрська-30 (інт. 237-577 м), с. Громово, Родниківська площа, Крим.

Дмитрівська товща (Pg₂ bh-sm) (допоміжний СП) [Зернецький та ін., 2015]. РП: індольський та північно-східний райони Рівнинного Криму. Опорні розрізи – св. Усть-Салгірська-1 (інт. 2008-2054 м), Нижньогірський район, св. Шубінська-7 (інт. 3918-3980 м), Кіровський район, Крим.

Дунайська товща (Pg₁ bk) (допоміжний СП) [Зернецький, Рябоконе, в друці]. РП: західний і південний райони Приазов'я. Опорний розріз – св. 2-к (інт. 592-604 м), с. Олександрівка Приморського району Запорізької області.

Дюрменські верстви (Pg₃ pl) (допоміжний СП). РП: центральний район Керченського півострова. Голостратотип – відслонення берега Чорного моря на мисі Карангат Керченського півострова [Маймин, 1951].

Західноприазовська товща (Pg₂ sm-nv) (допоміжний СП) [Зернецький, Рябоконе, у друці]. РП: західний район Приазов'я, східний район Північного Причорномор'я. Опорні розрізи – св. 168-г (інт. 190.5-219.4 м), радгосп Аккерман Мелітопольського району Запорізької області, св. 18-к (інт. 141.5-171 м) с. Старобогданівка Запорізької області; св. 14 (інт. 97.6-134.5 м), с. Новомиколаївка Запорізької області.

Зубакінська товща (Pg₃ pl) (допоміжний СП). РП: південно-західний район Рівнинного Криму. Стратотип – відслонення в заплаві (руслі) р. Альма біля с. Зубакіного Бахчисарайського району Криму [Путеводитель..., 1971; Стратиграфія..., 1963].

Індольська світа (Pg₃ pl) (основний СП). РП: індольський район Рівнинного Криму та прилеглі райони передгірського Криму. Голостратотип – відслонення на р. Мокрий Індол [Маймин, 1951; Стратиграфія..., 1963].

Каланчацька світа (Pg₁ bk) (основний СП). РП: східний район Північного Причорномор'я. Стратотип – розріз св. 52 (інт. 1271-1350.5 м), с. Ново-Київка Каланчацького району Херсонської області [Коненкова, 1973].

Кафська світа (Pg₂ nv-km) (основний СП). РП: насипкойський район передгірського Криму. Голостратотип – відслонення правого схилу Насипкойської балки біля с. Насипного поблизу м. Феодосії, Крим [Шуцкая, 1970; Стратиграфія..., 1963]. Гіпостратотипи – розрізи св. Тамбовська-1 (інт. 2770-2950 м), св. Феодосійська-1 (інт. 2176-2341 м) на Керченському півострові.

Качинська світа (Pg₁ kč) (типова світа однойменного регіорусу; основний СП). РП: південно-західний район Рівнинного Криму. Лектостратотип – відслонення на лівобережжі р. Бельбек біля с. Танкового, Бахчисарайський район, Крим [Вялов, 1977; Стратиграфія УРСР 1963; Шуцкая, 1970]. Гіпостратотип – відслонення гори Сувлу-Кая, правий берег р. Чурук-Су, м. Бахчисарай, Крим [Вялов, 1976, Путеводитель..., 1971; Стратиграфія..., 1975, Стратиграфія..., 1963].

Качкарська товща (Pg₁ bk-kč) (допоміжний СП) [Зернецький, Рябоконе, в друці]. РП: південний та східний райони Приазовського району. Опорні розрізи св. 121 (інт. 170-214 м) на північ від смт Новоазовська Донецької області, св. 64 (інт. 213-313 м) між с. Виноградним і с. Широкиним Новоазовського району Донецької області та св. 151 (інт. 381.8-408.3 м) на Косі Кривій Азовського моря.

Керлеутська світа (Pg₃ kr) (типова світа однойменного регіорусу; основний СП). РП: центральний район Керченського півострова, насипкойський район передгірського Криму, Рівнинний Крим. Лектостратотип – розріз св. 15-р (інт. 740-1203 м) на Керлеутській площі на Керченському півострові. Парастратотип – розріз св. 1-р (інт. 1080-1300 м) на Владиславівській площі на Керченському півострові.

Кизилджарська товща (Pg₂₋₃ al-pl) (допоміжний СП). РП: південно-західний район Рівнинного Криму. Голостратотип – відслонення південного схилу гори Кизил-Джар біля станції Почтова Бахчисарайського району, Крим [Вялов, 1977; Путеводитель..., 1971; Стратиграфія..., 1963].

Кишлавська товща (Pg₂ bh) (допоміжний СП) (Зернецький та ін., 2015). РП: білогорсько-курський район передгірського Криму. Стратотип – відслонення по р. Мокрий Індол біля с. Долинного Кіровського району Криму [Стратиграфія..., 1963]. Парастратотип – відслонення гори Ак-Кая на р. Біюк-Карасу, Білогорський район, Крим [Горбач, 1972; Стратиграфія..., 1963].

Колодязна товща (Pg₁ kč) (допоміжний СП) [Зернецький та ін., 2014]. РП: східний район Керченського півострова. Опорні розрізи – св. Колодязна-1 (інт. 3742-3967 м) біля с. Марфовки Ленінського району і св. Булганацька-1 (інт. 4185-4260 м) на північному сході Керченського півострова.

Коп-Такільська товща (Pg₃ ml) (допоміжний СП) [Вернигорова, Рябоконт, в друці]. РП: східний район Керченського півострова. Опорний розріз – св. Коренківська-1 (інт. 3487-3904 м) на мисі Коп-Такіль на Керченському півострові.

Кубалачська світа (Pg₁ bk) (основний СП) [Зернецький та ін., 2014]. РП: північно-східний та індольський райони Рівнинного Криму; білогорсько-курський район передгір'я Криму. Стратотип – відслонення південного схилу гори Бор-Кая на правому березі р. Мокрий Індол на північ від с. Курського Білогорського району Криму [Горбач, 1972]. Парастратотипи: розріз гори Бурундук-Кая на р. Кучук-Карасу біля с. Мічурина Білогорського району (для передгір'я Криму) [там само]; розріз св. 1 (інт. 1513-1592 м) біля с. Слав'янки Джанкойського району, Крим (для північно-східного району); св. 750 (інт. 1213-1250 м) біля с. Садового Нижньогірського району, Крим (для індольського району).

Лазурненська світа (Pg₁ kč) (основний). РП: північно-західний шельф Чорного моря; тарханкутський і сиваський райони Рівнинного Криму. Стратотип – розріз св. Західнооктябрська-30 (інт. 112-237 м), с. Гронове, Родниківська площа, Крим. Парастратотип – розріз св. 573 (інт. 567-596 м), Орловська площа, Крим.

Малинівські верстви (Pg₂ nv) (спеціальний (біостратиграфічний), допоміжний СП) [Березовский, 2000]. РП: південний район Українського щита. Стратотип – розріз західного борту кар'єру Інгалецького ГЗК, м. Інгалець Криворізького району Дніпропетровської області [Березовский, 2009].

Малобабчинська світа (Pg₂ bh-al) (основний СП) [Зернецький та ін., 2015]. РП: східний район Керченського півострова. Стратотип – розріз св. Булганацька-1 (інт. 4185 (4202) – 3718 м) на північному сході Керченського півострова. Парастратотип – розріз св. Бондаренківська-1 (інт. 3259-3355 м) на північному сході Керченського півострова.

Маркінська світа (Pg₂ al) (основний СП) [Зернецький, Рябоконт, в друці]. РП: східний район Приазовського району. Стратотип – розріз св. 1198 (інт. 181-252 м) на північний схід від смт Новоазовська Донецької області [Коненкова, 1998].

*Мергелі і вапнисті глини з *Acarinina rotundimarginata* і *Globigerinatheka subconglobata** (Pg₂ nv-km) (спеціальний (біостратиграфічний), допоміжний СП) [Зернецький та ін., 2015]. РП: центральний район Керченського півострова. Опорний розріз – св. Сторожівська-1 (інт. 1628-1712 м) на південний схід від с. Краснопілля Ленінського району Керченського півострова.

*Мергелі і глини з *Subbotina turcmenica** (Pg₂ km) (спеціальний (біостратиграфічний), допоміжний СП). РП: південно-західний, сиваський, північно-східний, індольський райони Рівнинного Криму; східний район Північного Причорномор'я. Стратотип – розріз кар'єру Бахчисарайського цементного заводу, Крим [Путеводитель..., 1971, Стратиграфія..., 1975, Стратиграфія..., 1963]. Гіпостратотип – розріз св. 2 (інт. 34-405 м), с. Кочергіно Бахчисарайського району, Крим.

Мирненська світа (Pg₁ kč) (основний СП). РП: Північне Причорномор'я. Лектостратотип – розріз св. 1 (інт. 457.5-470 м), с. Мирне на захід від м. Одеси

[Корценштейн и др., 1953]. Парастратотип: розріз св. 323 (інт. 566.7-573.7 м), м. Сарата Одеської області.

Молочанська світа ($Pg_3 ml$) (типова світа однойменного регіоярису; основний СП). РП: Північне Причорномор'я, західний район Приазов'я, південний район Українського щита. Лектостратотип – розріз св. 1 (інт. 315.5-331.3 м), радгосп Степовий Нижньосірогозького району Херсонської області [Стратиграфія..., 1975]. Парастратотип – розріз св. 6-к (інт. 271,25-256,4 м), с. Нижні Сірогози Херсонської області [Веселов и др., 1968].

Насипкойська світа ($Pg_2 bh-sm$) (основний СП). РП: насипкойський район передгірського Криму, центральний район Керченського півострова. Стратотип: відслонення правого схилу балки Насипкой біля с. Насипного поблизу м. Феодосії, Крим [Бугрова и др., 2002; Стратиграфія..., 1963; Шуцкая, 1970]. Парастратотипи – відслонення мису Карангат на Керченському півострові [Иваник, Краева, 1983], розріз св. 19 (інт. 1487-1557 м), Куйбишевська площа на Керченському півострові.

Новопавлівська світа ($Pg_2 nv$) (типова світа однойменного регіоярису; основний СП). РП: південно-західний, сиваський, північно-східний, індольський райони Рівнинного Криму, білогірсько-курський район передгірського Криму. Стратотип: відслонення на р. Альма біля с. Приємне побачення Бахчисарайського району, Крим [Вялов 1977; Путеводитель..., 1971; Стратиграфія..., 1963]. Гіпостратотип – розріз кар'єру Бахчисарайського цементного заводу, Крим [Путеводитель..., 1971].

Окунівська світа ($Pg_2 bh$) (основний СП). РП: північно-західний шельф Чорного моря, тарханкутський і сиваський райони Рівнинного Криму. Стратотип – розріз св. Західнооктябрська-30 (інт. 43-113 м), с. Гронове, Родниківська площа, Крим. Парастратотип – розріз св. 4 (інт. 1710-1760 м), м. Красноперекопськ, Крим.

Очаківська світа ($Pg_1 k\check{c}$) (основний СП). РП: західний та східний райони Північного Причорномор'я. Стратотип – розріз св. 3 (інт. 358.5-367.8 м), с. Дмитрівка Очаківського району Миколаївської області.

Південноприазовська товща ($Pg_2 sm$) (допоміжний СП) [Зернецький, Рябоконт, у друці]. РП: південний та східний райони, південь західного району Приазов'я. Опорні розрізи – св. 2-к (інт. 511.6-542.7 м), с. Олександрівка Приморського району Запорізької області, св. 64 (інт. 167.7-213.3 м) між с. Виноградним і с. Широкиним Новоазовського району Донецької області.

Планорбелова світа ($Pg_3 pl$) (типова світа однойменного регіоярису; основний СП). РП: Рівнинний Крим, північно-західний шельф Чорного моря. Голостратотип – св. 246-к (інт. 590-634 м) на Артемівському (Карловському) піднятті на Тарханкутському півострові Криму [Стратиграфическая..., 1987]. Парастратотип – розріз св. 2 (інт. 59.5-192 м), с. Кочергіно Бахчисарайського району, Крим.

Рахманівська світа ($Pg_2 nv$) (основний СП) [Березовский, 2000, 2010]. РП: південний район Українського щита. Стратотип: розріз західного борту кар'єру Інгалецького ГЗК, м. Інгалець Криворізького району Дніпропетровської області [Березовский, 2017].

Родниківська світа ($Pg_2 sm-nv$) (основний СП). РП: північно-західний шельф Чорного моря, тарханкутський район Рівнинного Криму. Стратотип: розріз св. 222 (інт. 90-370 м), Каркінітська площа, Крим.

Рубанівські верстви ($Pg_2 al$) (допоміжний СП) (пояснення див. [Рябоконт, 2017]). РП: східний район Північного Причорномор'я. Неостратотип – розріз св. 194 (інт. 203.5-238.8 м), с. Мала Білозірка Запорізької області [Коненкова, 1987]. Парастратотипи – розрізи св. 6-к (інт. 380-388 м), с. Нижні Сірогози Херсонської області [Веселов и др., 1968]; св. 9 (інт. 183.5-194.1 м), с. Тимошівка Запорізької області.

Саханська товща ($Pg_2 nv-kt$) (допоміжний СП) [Чубарь, Князькова, 2007]. РП: східний та південний райони Приазов'я. Опорний розріз – св. 99 (інт. 50-93 м), с. Василівка Амвросіївського району Донецької області [Зосимович та ін., 2006].

Сімферопольська світа ($Pg_2 sm$) (типова світа однойменного регіоярису; основний СП). РП: південно-західний район, південь сиваського й північно-східного районів

Рівнинного Криму; сімферопольський і білогірсько-курсський райони передгірського Криму. Лектостратотип – розріз гори Сувлу-Кая, правий схил р. Чурук-Су, м. Бахчисарай, Крим [Вялов, 1976; Путеводитель..., 1971; Стратиграфія..., 1975; Стратиграфія..., 1963]. Парастратотип – розріз св. 1 (інт. 176 (?) – 241.6 м), м. Бахчисарай, Крим.

Славутицька світа (Pg₂sm) (основний СП) [Зернецький та ін., 2015]. РП: сиваський і північно-східний райони Рівнинного Криму, західний і східний райони Північного Причорномор'я. Стратотип не визначений. Опорні розрізи – св. 78 (інт. 925-976 м), смт Нова Маячка Цюрупинського району Херсонської області; св. 30 (інт. 510-531 м), с. Коблеве Березанського району Миколаївської області; св. 20 (інт. 1379-1421 м) Стрелецька площа, Крим.

Сірогозька світа (Pg₃kr) (основний СП). РП: Північне Причорномор'я, західний район Приазов'я, південний район Українського щита. Лектостратотип – розріз св. 1 (інт. 232,7-315,5 м), радгосп Степовий Нижньосірогозького району Херсонської області [Стратиграфія..., 1975]. Парастратотип – розріз св. 6-к (інт. 182,7-256,4 м), смт Нижні Сірогози Нижньосірогозького району Херсонської області [Веселов и др., 1968].

Староінгулецька світа (Pg₂nv) (основний СП) [Березовский, 2000, 2010]. РП: південний район Українського щита. Стратотип – розріз західного борту кар'єру Інгулецького ГЗК, м. Інгулець Криворізького району Дніпропетровської області [Березовский, 2009а].

Східнокерченська світа (Pg₃pl) (основний СП) [Вернигорова, Рябоконт, в друці]. РП: центральний та східний райони Керченського півострова. Стратотип – розріз св. Колодязна-1 (інт. 2920-3373 м), смт Марфовка Ленінського району на Керченському півострові. Парастратотипи – розрізи св. Кореньківська-1 (інт. 3904-4853 м), мис Коп-Такіль, і св. Батальна-1 (інт. 2600-3180 м) на північний схід від с. Приморського на Керченському півострові.

Товща глини (Pg₃kr) (допоміжний СП). РП: тарханкутський район Рівнинного Криму. Опорний розріз – св. Міжводненська-4 (інт. 542-660 м), с. Міжводне Чорноморського району, Крим.

Товща глини (аргіліти) темно-сірих (Pg₁кч) (допоміжний СП). РП: індольський район Рівнинного Криму і Керченського півострова. Опорні розрізи – св. 762 (інт. 1250-1257 м), с. Привольне Радянського району, та св. Шубінська-1 (інт. 3918-3933 м), Кіровський район Криму.

Товща мергелів і алевролітів (Pg₂km) (допоміжний СП). РП: північно-західний шельф Чорного моря, тарханкутський район Рівнинного Криму. Опорний розріз – св. Голіцинська-1 (інт. 1676-1939 м) на північно-західному шельфі Чорного моря.

Товща опоклоподібних алевролітів і вапняків (Pg₁кч) (допоміжний СП). РП: білогірсько-курсський район передгірського Криму. Опорний розріз – відслонення в урочищі Дериджилга в Басейні р. Мокрий Індол [Зернецький, 1977, Стратиграфія..., 1963].

Товща пісковиків і алевролітів (Pg₁кч) (допоміжний СП) [Зернецький та ін., 2014]. РП: північно-східний район Рівнинного Криму. Опорний розріз не визначений.

Томаківсько-Новокиївська товща (Pg₂al) (допоміжний СП) [Зернецький, Рябоконт, в друці]. РП: південний район Українського щита. Опорний розріз не визначений.

Феодосійська світа (Pg₁bk) (основний СП). РП: насипкойський район передгір'я Криму, центральний район Керченського півострова. Стратотип – відслонення Насипкойської балки біля с. Насипне на північний-захід від м. Феодосії, Крим [Горбач, 1972; Стратиграфія..., 1963]. Гіпостратотип – відслонення південно-західного схилу хр. Узун-Сирт [Горбач, 1972].

Хаджибейська світа (Pg₂km) (основний СП). РП: Північне Причорномор'я, західний район Приазов'я. Стратотип – розріз св. 6 (інт. 345-407 м), м. Одеса. Парастратотип – розріз св. 323 (інт. 446-506 м), м. Сарата Одеської області.

Червоноукраїнська світа (Pg₂nv) (основний СП). РП: Північне Причорномор'я. Стратотип – розріз св. 2 (інт. 400-440 м), с. Червона Україна Березанського району Миколаївської області.

Чкалівські верстви (Pg_2al) (допоміжний СП) [Рябоконе, 2016а]. РП: західний район Приазов'я, східний район Північного Причорномор'я. Опорні розрізи – св. 30-к (інт. 380-389 м) і св. 2-к (інт. 393.6-405.3 м), с. Олександрівка Приморського району; св. 169-г (інт. 320 (328) – 330.9 м), с. Данило-Іванівка Мелітопольського району; св. 167-г (інт. 204-206 м) і св. 1-к (інт. 210-217.6 м), м. Мелітополь Запорізької області.

Чорелекська товща (Pg_3kr) (допоміжний СП) [Вернигорова, Рябоконе, в друці]. РП: східний район Керченського півострова. Опорний розріз – св. Коренківська-1 (інт. 2020 (1821) – 3487 м) на місі Коп-Такіль на Керченському півострові.

Шабська світа (Pg_2al) (основний СП). РП: південно-західний район Північного Причорномор'я. Лекстратотип – розріз св. 8/11 (інт. 351-530 м), с. Ройлянка Татарбунарського району Одеської області [Краева, 1964]. Парастратотип – розріз св. 1 (інт. 374-181 м), с. Мирне Одеської області [Корценштейн и др., 1953].

Щербацька товща (Pg_2sm) (допоміжний СП) [Чубарь, Князькова, 2007]. РП: східний район Приазов'я. Стратотип – розріз св. 151 (інт. 346-(381.8) 397.3 м) на Косі Кривій Азовського моря, на південний схід від смт Новоазовська Донецької області.

Результати досліджень. З наведеного списку світ, товщ, верств впливає, що деякі з типових розрізів доцільно розглядати як опорні, тобто такі, що являють собою не лише найповнішу та палеонтологічно добре охарактеризовану послідовність відкладів, але й відображають специфіку розрізів окремих районів південноукраїнського седиментаційного басейну [Стратиграфический..., 1992]. Серед таких, які можна вважати за опорні стратиграфічні розрізи палеоцену південної України, є:

- зведений розріз палеоцен-еоцену Бахчисарайського стратотипового району для південно-західного району Рівнинного Криму і прилеглої частини передгір'я Криму;
- розріз св. 1 (радгосп Степовий, біля смт Нижні Сірогози Херсонської області) для верхнього еоцену – олігоцену Східного Причорномор'я;
- розріз Насипкойської балки біля с. Насипного в околиці м. Феодосії для палеоцен-еоценових відкладів східного передгір'я Криму і південно-західної рівнини Керченського півострова;
- розрізи св. Булганацька-1 і св. Коренківська-1 для палеоценових відкладів східної частини Керченського півострова;
- розріз св. 1 (с. Мирне біля м. Одеси) для палеоцен-еоценових відкладів південно-західного Причорномор'я;
- розріз св. 52 (с. Ново-Київка Каланчацького району Херсонської області) для палеоцену - нижнього еоцену східного Причорномор'я;
- розріз св. 2-к (с. Олександрівка Приморського району Запорізької області) для палеоцен-еоценових відкладів південного заходу Приазов'я;
- розріз св. 151 на косі Кривій Азовського моря, на південний схід від смт Новоазовська Донецької області, для палеоцен-еоцену східного Приазов'я;
- розріз західного борту кар'єру Інгупецького ГЗК, м. Інгупець Криворізького району Дніпропетровської області для середнього еоцену південної частини Українського щита.

Треба зазначити, що серед 71 місцевого стратиграфічного підрозділу палеоцену півдня України тільки для однієї світи і двох товщ не визначені стратотипові розрізи. За стратиграфічним кодексом України [Стратиграфічний..., 2012] для світ обов'язковим є встановлення стратотипу, який має бути опублікованим. Однак з-поміж 41 світи лише 26 мають описаний еталонний розріз. Зауважу, що найповніше охарактеризовані й описані в літературі світи Бахчисарайського страторегіону Криму, Нижньосірогозького стратотипового розрізу східного Причорномор'я, Інгупецького розрізу півдня Українського щита. Більшість стратотипів світ, визначених для закритих районів, неопублікована. Для товщ кодекс рекомендує покликання на опорний розріз. Але лише для чверті від загальної кількості товщ палеоцену південної України описані типові або опорні розрізи. У п.п. 3.4.8 стратиграфічного кодексу України [там само] зазначено вимогу стратотипу для верств із

географічною назвою. Проте з-поміж п'яти таких верств лише для двох опублікований типовий розріз.

Висновки. Наведене засвідчує незадовільний стан опису стратотипових і опорних розрізів місцевих підрозділів палеогену південної України і ставить під сумнів чинність приблизно половини з них. Це спричинює неоднозначне трактування стратиграфічного обсягу місцевого стратону, нечіткість ознак розпізнавання та простеження світ, товщ і верств в осадовому розрізі і як наслідок – зростання вірогідності помилок стратиграфічного характеру під час геолого-картувальних і геолого-пошукових робіт.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. *Березовский А.А.* Местная стратиграфическая схема палеогена Криворожского бассейна // Біостратиграфічні та палеоекологічні аспекти подійної стратиграфії. Київ. 2000. С. 43-45.
2. *Березовський А.А.* Бівальвії середнього і верхнього еоцену платформенної України: таксономічна ревізія, еволюція, палеогеографія і палеоекологія: автореф. дис. ... д-ра геол. наук. Київ. 2010. 40 с.
3. *Березовский А.А.* К фаунистической характеристике малиновской свиты (средний эоцен) Криворожского бассейна // Зб. наук. пр. Нац. гірнич. ун-ту. 2009. № 33, т. 1. С. 33-42
4. *Березовский А.А.* Староингулецкая свита (средний эоцен, Кривбасс): расчленение, возраст и корреляция // Геол.-мінерал. вісн. 2009а. № 1-2 (21-22). С. 35-66.
5. *Березовский А.А.* Рахмановская свита (средний эоцен, южный склон Украинского щита): возраст, распространение и корреляция // Міжнарод. наук.-техн. конф. «Розвиток промисловості та суспільства». Секція 5. Геологія і прикладна мінералогія (24-26 травня 2017 р., Кривий Ріг). Кривий Ріг. 2017. С. 11-16.
6. *Бугрова Э.М., Закревская Е.Ю., Табачникова И.П.* Новые данные по биостратиграфии палеогена Восточного Крыма // Стратиграфия. Геол. корреляция. 2002. Т. 10, № 1. С. 83-93.
7. *Веселов А.А.* Биостратиграфическая характеристика разрезов олигоценых отложений Северного Причерноморья / А.А. Веселов, Е.Я. Краева, Н.Г. Савенко, В.Г. Шеремета // Геол. журн. 1968. Т. 28, вып. 1. С. 104-108.
8. *Вялов О.С.* Бахчисарайский разрез палеогена. 1. Основные обнажения палеоцена // Геология и геохимия горючих ископаемых. 1976. Вып. 47. С. 80-88.
9. *Вялов О.С.* Бахчисарайский разрез палеогена. 2. Основные обнажения эоцена и олигоцена // Там же. 1977. Вып. 48. С. 93-102.
10. *Геология шельфа УССР.* Стратиграфия (шельф и побережья Черного моря) / отв. ред. Ю.В. Тесленко. Киев: Наук. думка. 1984. 183 с.
11. *Горбач Л.П.* Стратиграфия и фауна моллюсков раннего палеоцена Крыма. М.: Недра. 1972. 115 с.
12. *Зернецький Б.Ф.* Перші знахідки дискоциклін в палеоцені Криму // Матеріали до палеонтології кайнозою України. Київ: Наук. думка. 1977. С. 55-59.
13. *Зернецький Б.Ф., Рябоконт Т.С.* Регіоюриси палеогену південної України // Палеонтол. зб. 2013. № 45. С. 37-53.
14. *Зернецький Б.Ф., Рябоконт Т.С., Люльєва С.А.* Питання вивчення осадового комплексу палеоцену Кримського і Керченського півостровів // Зб. наук. пр. ІГН НАН України. 2014. Т. 7. С. 101-125.
15. *Зернецький Б.Ф., Рябоконт Т.С., Люльєва С.А.* Питання вивчення осадового комплексу еоцену Кримського і Керченського півостровів // Там само. 2015. Т. 8. С. 32-61.
16. *Зосимович В.Ю.* Новые данные по стратиграфии палеогеновых отложений в бассейне р. Грузской Еланчик Восточного Приазовья / В.Ю. Зосимович, И.Л. Князькова, С.А. Люльева, Т.С. Рябоконт, Е.А. Соляник, С.Н. Стрекозов, Ж.В. Чубарь, И.Л. Князькова // Зб. наук. пр. ІГН НАН України: Сучасні напрями української геологічної науки. Київ. 2006. С. 209-222.
17. *Иваник М.М., Краева Е.Я.* Фораминиферы и спонгиофауна палеогеновых отложений черноморского побережья Керченского полуострова // Ископаемая фауна и флора Украины. Киев: Наук. думка. 1983. С. 65-70.
18. *Коненкова И.Д.* К вопросу о расчленении нижнепалеогеновых отложений Восточного Причерноморья // Геология и рудоносность юга Украины. 1973. Вып. 6. С. 21-24.
19. *Коненкова И.Д.* Особенности распределения фораминифер в пограничных эоцен-олигоценых отложениях Восточного Причерноморья // Палеонтол. сб. 1987. № 24. С. 95-100.
20. *Коненкова И.Д.* Особливості поширення форамініфер у суміжних еоцен-олігоценових відкладах Східного Приазов'я // Там само. 1998. № 32. С. 5-14.

21. Корценштейн В.Н., Бабай В.С., Печенкина А.П. К стратиграфии и литологии палеогеновых отложений Одесского района // Вопросы геологии и геохимии нефти и газа (европейская часть СССР). Ч. 2. Москва. 1953. С. 243-271. (Тр. ВНИИГаз; Вып. 2).
22. Краева Е.Я. Стратиграфическое и пространственное распределение фораминифер в олигоценых отложениях Северного Причерноморья // Майкопские отложения и их возрастные аналоги на Украине и в Средней Азии. Киев: Наук.думка. 1964. С. 74-79.
23. Краева Е.Я. Про верхню межу олігоцену та його фауністичну характеристику в Північному Причорномор'ї / Е.Я. Краева, В.О. Зелінська, Г.М. Чеханська // Доп. АН УРСР. 1966. № 3. С. 383-387.
24. Маймин З.Л. Третичные отложения Крыма. М; Л.: Гостоптехиздат. 1951. 232 с.
25. Либрович Л.С., Овечкин Н.К. Задачи и правила изучения и описания стратотипов и опорных стратиграфических разрезов. М.: Госгеолтехиздат. 1963. 28 с.
26. Путеводитель экскурсии. Ч. 1. Крым. XII Европейский микропалеонтологический коллоквиум. СССР, 1971. 149 с.
27. Региональная стратиграфия Молдавской ССР. Кишинев. 1968. 172 с.
28. Рябоконт Т.С. Напрями актуалізації стратиграфічної схеми олігоценових відкладів Північного Причорномор'я та прилеглої частини Українського щита // 36. наук. пр. ІГН НАН України. 2016. Т. 9. С. 114-149.
29. Рябоконт Т.С. Чкалівські верстви (верхній еоцен, приабонський ярус, альмінський регіоярус) Західного Приазов'я // Проблеми теоретичної і прикладної мінералогії, геології, металогенії гірничодобувних регіонів: Матеріали наук.-практ. конф. (Кривий Ріг, 24-26 лист. 2017 р.). Кривий Ріг. 2016а. С. 42-46.
30. Рябоконт Т.С. Про рубанівські верстви Східного Причорномор'я // Сучасна геологічна наука і практика в дослідженнях студентів і молодих фахівців: Матеріали XIII Всеукр. наук.-практ. конф. (24-26 трав. 2017 р.). Кривий Ріг. 2017. С. 33-38
31. Стратиграфическая схема палеогеновых отложений Украины (унифицированная) / Д.Е. Макаренко, В.А. Зелинская, Б.Ф. Зернецкий, В.Ю. Зосимович, Е.Я. Краева, В.С. Горбунов, М.М. Иваник, Н.В. Маслун, А.Б. Стотланд, М.Я. Бланк. Киев: Наук. думка. 1987. 116 с.
32. Стратиграфический кодекс России. Изд. 3-е / отв. ред. А.И. Жамойда. СПб.: Изд-во ВСЕГЕИ. 2006. 96 с.
33. Стратиграфический кодекс СССР / отв. ред. А.И. Жамойда. Л. 1977. 80 с.
34. Стратиграфический кодекс. Изд. 2-е, доп. / отв. ред. А.И. Жамойда. СПб. 1992. 120 с.
35. Стратиграфічний кодекс України. 2-е вид. / відп. ред. П.Ф. Гожик. К. 2012. 66 с.
36. Стратиграфічний кодекс України / відп. ред. Ю.В. Тесленко. К. 1997. 40 с.
37. Стратиграфия СССР. Палеогеновая система / ред. Гроссгейм В.А., Коробков И.А. М.: Недра. 1975. 524 с.
38. Стратиграфія УРСР. Т. 9. Палеоген. / ред. В.Т. Сябряй. Київ: вид-во АН УРСР. 1963. 319 с.
39. Чубарь Ж.В., Князькова И.Д. Расчленение и корреляция палеогеновых отложений в пределах Азово-Кубанской впадины (по материалам ГДП-200 Восточного Приазовья) // Геологія та питання геологічного картування і вивчення докембрійських утворень Українського щита: Матеріали IV наук.-вироб. наради геологів-зіомщиків України (8-12 жовт. 2007 р.). Дніпропетровськ. 2007. С. 220-221.
40. Шуцкая Е.К. Стратиграфия, фораминиферы и палеогеография нижнего палеогена Крыма, Предкавказья и западной части Средней Азии. М.: Недра. 1970. 255 с.

REFERENCES

1. Berezovsky A.A. 2000. Local stratigraphic scheme of the Krivoy Rog basin Paleogene. Biostratigraphic and paleoecologic aspects of event stratigraphy – Kyiv, p. 43-45. – in Russian
2. Berezovsky A.A. 2010. Bivalvia of the Middle and Upper Eocene of the platform Ukraine: a taxonomic revision, evolution, paleogeography and paleoecology: Extended abstr. Doctoral Sci. (Geol.) Diss – Kyiv, 40 p. – in Ukrainian
3. Berezovsky A.A. 2009. To faunal characteristic of the Malinovka Suite (Middle Eocene) of the Krivoy Rog basin. Coll. Res. Papers Nat. Mining Univ. no. 33, vol. 1, p. 33-42. – in Russian
4. Berezovsky A.A. 2009a. The Staroinguletska suite (Middle Eocene, Krivbass): dissection, age and correlation. Geology and Mineralogy Bull. Kryvyi Rih Nat Univ. no. 1-2 (21-22), p. 35-66. – in Russian
5. Berezovsky A.A. 2017. The Rakhmanovska suite (Middle Eocene, the southern slope of Ukrainian shield): age, distribution and correlation. Intern. sci. and technical conf. "Development of industry and society". Sec. 5. Geology and applied mineralogy (24-26 May, 2017, Kryvyi Rih) – Kryvyi Rih, p. 11-16. – in Russian

6. Bugrova E.M., Zakrevskaya E.Yu., Tabachnikova I.P. 2002. New data on the Paleogene Stratigraphy of the Eastern Crimea. Stratigraphy and Geol. Correlation. vol. 10, no. 1, p. 83-93. – in Russian
7. Veselov A.A., Kraeva E.Ya., Savenko N.G., Sheremeta V.G. 1968. Biostratigraphy of Oligocene sections of the Northern Black sea region. Geol. Jour. vol. 28, iss. 1, p. 104-108. – in Russian
8. Vyalov O.S. 1976. Bakhchisaray section of Paleogene. 1. The main outcrops of Paleocene. Geology and Geochemistry of Combustible Minerals. iss. 47, p. 80-88. – in Russian
9. Vyalov O.S. 1977. Bakhchisaray section of Paleogene. 2. The main outcrops of Eocene and Oligocene. Ibid, iss. 48, p. 93-102. – in Russian
10. Teslenko Yu.V., (eds.) 1984. Geology of the USSR shelf. Stratigraphy (shelf and shore of the Black Sea) – Kiev: Naukova Dumka, 183 p. – in Russian
11. Gorbach L.P. 1972. Stratigraphy and Mollusks of Early Paleocene Crimea – Moscow: Nedra, 115 p. – in Russian
12. Zernetsky B.F. 1977. First finds of the discocyclines in the Paleocene of the Crimea. Materials on the Cainozoic Paleontology of Ukraine – Kyiv: Naukova Dumka, p. 55-59. – in Ukrainian
13. Zernetskiy B.F., Ryabokon T.S. 2013. Paleogene regiostages of the Southern Ukraine. Paleontol. Rev. no. 45, p. 37-53. – in Ukrainian
14. Zernyetskiy B.F., Ryabokon T.S., Lulyeva S.A. 2014. Questions studying of Paleocene sedimentary complex of the Crimea and Kerch peninsula. Coll. Sci. works Inst. Geol. Sci. NAS of Ukraine. vol. 7, p. 101-125. – in Ukrainian
15. Zernyetskiy B.F., Ryabokon T.S., Lulyeva S.A. 2015. Questions studying of Eocene sedimentary complex of the Crimea and Kerch peninsula. Ibid, vol. 8, p. 32-61. – in Ukrainian
16. Zosimovich V.Yu., Knyazkova I.L., Lulyeva S.A., Ryabokon T.S., Solyanik E.A., Strekozov S.N., Chubar' Jh.V., Shevchenko T.V. 2006. New data on the stratigraphy of Paleogene sediments in the Gruzskoy Yelanchik basin of the Eastern Azov Region. Coll. Sci. works Inst. Geol. NAS of Ukraine: Contemporary trends in Ukrainian geological science – Kyiv, p. 209-222. – in Russian
17. Ivanik M.M., Kraeva E.Ya. 1983. Foraminifera and spongiofauna of Paleogene sediments Black sea coast of the Kerch peninsula. Fossil fauna and flora of the Ukraine – Kiev: Naukova Dumka, p. 65-70. – in Russian
18. Konekova I.D. 1973. To a question of Lower Paleogene division of the Eastern Black Sea Region. Geology and Ore Content of the South Ukraine. iss. 6, p. 21-24. – in Russian
19. Konenkova I.D. 1987. Peculiarities of foraminiferes distribution in boundary deposits of the Eocene and Oligocene in the Eastern Black Sea Region. Paleontol. Rev. no. 24, p. 95-100. – in Russian
20. Konenkova I.D. 1998. Peculiarities of foraminiferes distribution in boundary deposits of the Eocene-Oligocene of the Eastern Azov Region. Ibid, no. 32, p. 5-14. – in Ukrainian
21. Kortsenshtein V.N., Babay V.S., Pechenkina A.P. 1953. Stratigraphy and lithology of Paleogene deposits of Odessa region. Questions of geology and geochemistry of oil and gas (the European part of USSR). Part 2, p. 243-271. (Trans. VNIIGas; iss. 2) – in Russian
22. Kraeva E.Ya. 1964. Stratigraphical and spatial distribution of foraminiferes in the Oligocene deposits of the Northern Black Sea Region. The Majkop deposits and their age analogs in the Ukraine and Middle Asia – Kyiv: Naukova Dumka, p. 74-79. – in Russian
23. Kraeva Ye.Ya., Zelinska V.O., Chekhanska H.M. 1966. About the Oligocene upper limit and its faunal characteristic in the Northern Black Sea Region. Rep. of UkrSSR Acad. Sci. no. 3, p. 383-387. – in Ukrainian
24. Maymin Z.L. 1951. The Tertiary deposits of Crimea – Moskva: Gostoptekhizdat, 232 p. – in Russian
25. Librovich L.S., Ovechkin N.K. 1963. Tasks and rules for studying and describing stratotypes and key stratigraphic sections – Moskva: Gostoptekhizdat, 28 p. – in Russian
26. Guide Book. Part 1. The Crimea, 1971. XII-th European Micropaleontological Colloquium. USSR, 149 p. – in Russian
27. Regional stratigraphy of Moldavian SSR. 1968. – Kishynev, 172 p. – in Russian
28. Ryabokon T.S. 2016. Directions actualizations of Stratigraphic Scheme of Oligocene deposits of the Northern Black Sea region and adjacent part of the Ukrainian shield. Coll. Sci. works Inst. Geol. Sci. NAS of Ukraine. vol. 9, p. 114-149. – in Ukrainian
29. Ryabokon T.S. 2016a. The Chkallovo beds (Upper Eocene, Priabobian, Alma regiostage) of the Western Azov Region. Problems of theoretical and applied mineralogy, geology, metallogeny of mining regions: Materials X-th Intern. sci.-practical conf. (Kryvyi Rig, 24-26 Nov. 2016) – Kryvyi Rig, p. 42-46. – in Ukrainian

30. *Ryabokon T.S.* 2017. The Rubanovka beds of the Eastern Black Sea Region. Modern geological science and practice in research of students and young specialists: Materials XIII All-Ukrainian sci.-practicak conf. (24-26 May 2017) – Krivyi Rir, p. 33-38. – in Ukrainian
31. *Makarenko D.Ye., Zernetsky B.F., Zelinskaya V.A., Zosimovich V.Yu., Kraeva Ye.Ya., Gorbunov V.S., Ivanik M.M., Maslun N.V., Stotland A.B., Blank M.Ya.* 1987. Stratigraphic scheme (unified) of Paleogene deposits the Ukraine – Kiev: Naukova Dumka, 116 p. – in Russian
32. *Zhamoida A.I.* (ed.) 2006. Stratigraphic Code of Russia. 3-d ed. – St. Peterburg: Publishing house VSEGEI, 96 p. – in Russian
33. *Zhamoida A.I.*, (ex. ed.) 1977. Stratigraphic Code of the USSR – Leningrad, 80 p. – in Russian
34. *Zhamoida A.I.*, (ex. ed.) 1992. Stratigraphic Code of USSR – Moskva, 120 p. – in Russian
35. *Gozhyk P.F.*, (ed.) 2012. Stratigraphic Code of Ukraine. 2-nd ed. – Kyiv, 66 p. – in Ukrainian
36. *Teslenko Yu.V.*, (ed.) 1997. Stratigraphic Code of Ukraine – Kyiv, 40 p. – in Ukrainian
37. *Grosssgeim V.A., Korobkov I.A.*, (eds.) 1975. Stratigraphy of the USSR – Paleogene System – Moskva: Nedra, 524 p. – in Russian
38. *Syabpyay V.T.*, (ed.) 1963. Stratigraphy of the UkrSSR. Vol. 9. Paleogene – Kiev: Publishing house AN URSSR, 319 p. – in Ukrainian
39. *Chubar Zh.V., Knyazkova I.D.* 2007. Division and correlation of Paleogene deposits within the Azov-Kuban depression (on materials of GDP-200 the Eastern Azov Region. Geology and questions of geological mapping and studying of Precambrian formations of the Ukrainian shield: Materials IV sci.-production meeting of geologists-surveyor of Ukraine (8-12 Oct. 2007) – Dnipropetrovsk, p. 220-221. – in Russian
40. *Shutskaya E.K.* 1970. Stratigraphy, foraminifers and paleogeography of the lower Paleogene of the Crimea, Pre-Caucasians and Western Central Asia – Moskva: Nedra, 255 p. – in Russian

T.S. Ryabokon

STATE OF STUDY OF STRATOTYPE SECTIONS OF LOCAL STRATIGRAPHIC UNITS OF THE SOUTHERN UKRAINE PALEOGENE

Review of stratotype sections of 41 suites, 19 strata, 5 beds with geographical name and 6 beds with fauna of stratigraphic scheme of Paleogene deposits of the Northern Black Sea Region and adjacent part of the Ukrainian Shield, the Near Azov Region, the Crimea and Kerch peninsulas is presented in the article. Unsatisfactory state of study of stratotype and key sections of local stratigraphic units of the southern Ukraine Paleogene is stated. Of the 71 stratigraphic units for 37 only, typical sections are described.

Key words: stratotype, local stratigraphic units, Paleogene, the Southern Ukraine.

Т.С. Рябокoнь

СОСТОЯНИЕ ИЗУЧЕННОСТИ СТРАТОТИПИЧЕСКИХ РАЗРЕЗОВ МЕСТНЫХ СТРАТИГРАФИЧЕСКИХ ПОДРАЗДЕЛЕНИЙ ПАЛЕОГЕНА ЮЖНОЙ УКРАИНЫ

В статье приведен обзор стратотипических разрезов для 41 свиты, 19 толщ, пяти слоев с географическим названием, шести слоев с фауной стратиграфической схемы палеогеновых отложений Северного Причерноморья и прилегающей части Украинского щита, Приазовья, Крымского и Керченского полуостровов. Констатируется неудовлетворительное состояние изученности стратотипических и опорных разрезов местных стратиграфических подразделений палеогена южной Украины. Из 71 стратиграфического подразделения только для 37 описаны типовые разрезы.

Ключевые слова: стратотип, местное стратиграфическое подразделение, палеоген, южная Украина.

Тамара Савівна Рябокoнь

Інститут геологічних наук НАН України, м. Київ

E-mail: t_ryabokon@ukr.net

Стаття надійшла: 16.10.2017